
PARTICIPATIVNI PRISTUP PLANIRANJU PROSTORA

ODRAZ webinar „Klima i mobilnost“
Zagreb 11.07.2023.

izv. prof. dr. sc. **Jana Vukić**

Katedra za urbanu sociologiju

Odsjek za sociologiju

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu



SADRŽAJ



- participacija
- urbana održivost i otpornost gradova
- kvaliteta života i dobrobit (well-being)
- participativni pristup prostornom planiranju
- primjeri istraživanja

PARTICIPIJACIJA



- „**Participacija ili sudjelovanje građana predstavlja proces u kojem je svakom pojedincu dana mogućnost sudjelovanja u donošenju odluka koje utječu na većinu.** Primjerice, u politici se participacija odnosi na sudjelovanje građana u procesima formuliranja, donošenja i provedbe javnih politika, a što počinje pravom glasa na izborima. **U oblikovanju prostora, participacija se odnosi na sudjelovanje građana u prepoznavanju, razumijevanju i odlučivanju o prostornim, razvojnim i drugim mogućnostima zajedničkog prostora, odnosno prostora javnog interesa.** Sudjelovanje građana ima više razina dosega, pri čemu je idealna razina aktivnog sudjelovanja svih građana u donošenju odluka, međutim ona se rijetko ostvaruje. Stoga je važno razlikovati razine participacije jer one upućuju na „prividnu“ picipaciju koja se događa kada se građani samo informiraju i zapravo ostaju pasivni, bez mogućnosti utjecaja na odluke, dok u najgorim scenarijima nalazimo situacije u kojima dolazi do manipulacije participativnim aktivnostima i procesima. (...)“ (Vukić et al., 2021).
- Detaljnije u: Vukić, Jana; Careva, Kristina; Lisac, Rene (2011). *Participacija građana u planiranju i uređivanju javnog prostora - bottom up pristup na primjeru grada Zagreba*. Zagreb: Arhitektonski fakultet, Edicija Acta architectonica, 2021.

ČEMU SLUŽI PARTICIPACIJA?

- osnovna svrha je da se stručnjake i donositelje odluka upozna s potrebama i znanjima koja imaju građani / stanovnici određenog prostora
 - VAŽNO: uključivanjem građana smanjuje se mogućnost njihovog nezadovoljstva rješenjima, daje im se mogućnost izražavanja potreba/želja/protivljenja, dublje se razumije aspekt vezanosti uz prostor i način na koji ga stanovnici doživljavaju (identitet, memorija, simbolika prostora) te se stvara zajedništvo u procesu planiranja i unošenja promjena u prostor
 - stručna ekspertiza je potrebna kako bi se potrebe/želje/protivljenja adekvatno "preveli" u jezik dokumenata (prostornih planova, strategija i dr.) i samih prostornih rješenja
-

VAŽNOST MJESTA/PROSTORA ZA KVALITETU ŽIVOTA ZAJEDNICE

- pitanje:
 - ✓ regeneracije i gentrifikacije
 - ✓ prava na grad
 - ✓ društvene uključivosti / isključivosti
 - ✓ uključenosti i aktiviranja zajednice
 - ✓ urbanog planiranja, razvoja i politika
 - kvart/četvrt kao mjesto života, ne grad u cjelini – važnost osjećaja za zajednicu i socijalnog kapitala susjedstva za dobrobit zajednice (well-being)
-



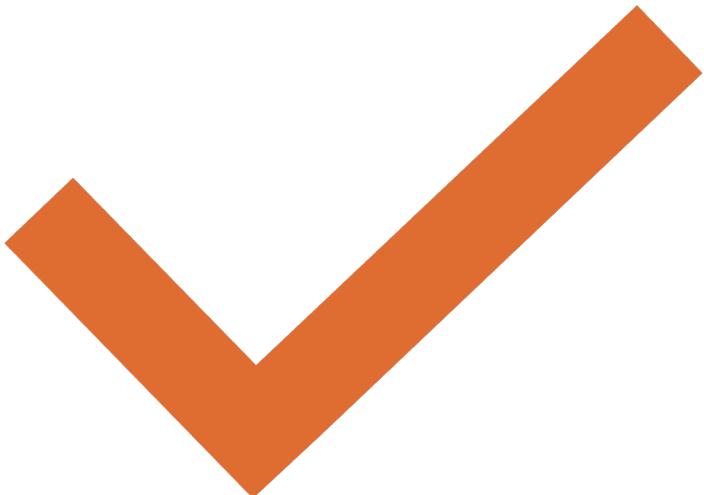


ODRŽIVOST GRADOVA (SUSTAINABLE CITIES)

KVALITETA ŽIVOTA



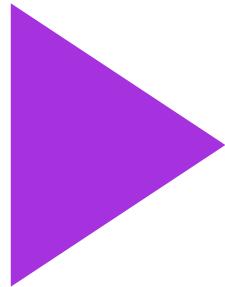
- Urbanu kvalitetu života (Marans, Stimson, 2011: 3) čine dva temeljna aspekta:
 - ✓ objektivni indikatori (infrastrukturna opremljenost naselja, dostupnost sadržaja i usluga, prometna povezanost, kvaliteta zraka, gustoća stanovanja, stopa nezaposlenosti, obrazovna struktura stanovništva, stambeni fond, cijena nekretnina, stopa kriminala i drugo) i
 - ✓ subjektivni indikatori zadovoljstva stanovnika (zadovoljstvo stanovanjem i susjedstvom, percepcija sigurnosti, zadovoljstvo sadržajima i uslugama, zadovoljstvo zdravljem, životom, obiteljskim i poslovnim statusom i dr.), koje je moguće istraživati pojedinačno ili sveukupno, kao i na razini grada ili pojedinih kvartova.



- **Održivi razvoj:** oblik razvoja koji zadovoljava potrebe sadašnjih generacija bez ugrožavanja istih mogućnosti budućih generacija (*Report of the WCED*, 2011.)
- **Održivost** ima više dimenzija: ekomska, ekološka, društvena (socijalna) i kulturna
- **Održivo društvo je** ono koje može opstati kroz generacije na fleksibilan način kroz različite sisteme potpore. Ono postavlja informacijske, socijalne i institucionalne mehanizme kako bi uspostavilo uspješne standarde za rast i osiguralo da su stope rađanja i smrtnosti podjednake

KONCEPTI OTPORNOSTI I ODRŽIVOSTI

koncept **otpornosti** stavlja veći naglasak na uznemirujuće događaje i kako se *prilagoditi*, nositi se s njima i oporaviti se od njih



koncept **održivosti** se usredotočuje na 'temeljne uzroke' budućih poremećaja naglašavajući ublažavanje klime i istodobno ideju socijalne sigurnosti.



OTPORNOST GRADOVA (URBAN RESILIENCE)

DIMENZIJE OTPORNOSTI I ZELENA INFRASTRUKTURA

- Gradovi su društveno-ekološki sustavi visoke gustoće naseljenosti i s visokim prostornim udjelom izgrađenih struktura i infrastrukture (*The Routledge Handbook of Urban Resilience*, 2020:197)
 - aktivna i adaptivna otpornost + uloga znanosti i sveučilišta
 - **zelena infrastruktura za razliku od tzv. sive infrastrukture** koju čine ceste, kanalizacijski drugi sustavi itd. (green infrastructure- grey infrastructure)
 - zelena infrastruktura štiti od bujičnih i drugih voda, različitih prirodnih katastrofa, omogućuje čistiji zrak..., omogućuje zajednici estetske i druge koristi od prirodnih resursa
 - zelena gentrifikacija: siromašnije četvrti/stanovnici imaju značajno manju dostupnost zelene infrastrukture od onih bogatijih
-

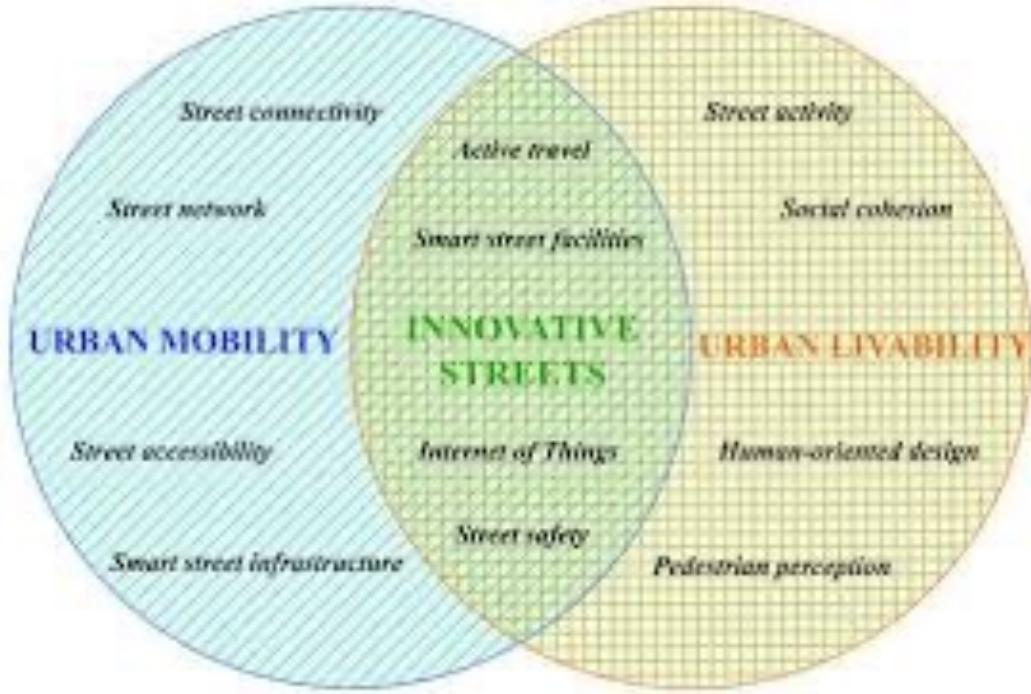
ZELENA INFRASTRUKTURA I NJENE DOBROBITI

Table 18.1 Green infrastructure benefits

Green infrastructure can...

absorb stormwater, reducing runoff and associated impacts such as flooding and erosion	...to benefit the environment.
improve environmental quality by removing harmful pollutants from the air and water	
moderate the local climate and lessens the urban heat island effect, contributing to energy conservation	
preserve and restore natural ecosystems and provide habitats for native fauna and flora	
mitigate climate change by reducing fossil fuel emissions from vehicles, lessening energy consumption by buildings, and sequestering and storing carbon	
create job and business opportunities in fields such as landscape management, recreation, and tourism	...to benefit the economy.
stimulate retail sales and other economic activity in local business districts	
increase property values	
attract visitors, residents, and businesses to a community	
reduce energy, health care, and gray infrastructure costs, making more funds available for other purposes	
promote healthy lifestyles by providing outdoor recreation opportunities and enabling people to walk or bike as part of their daily routines	...to benefit the community.
improve environmental conditions (e.g., air and water quality) and their effects on public health	
promote environmental justice, equity, and access for underserved populations	
provide places for people to socialize, and build community spirit	
improve the aesthetic quality of urban and suburban development	
provide opportunities for public art and expression of cultural values	
connect people to nature. Studies have shown that better health outcomes, improved educational performance, and reduced violence can be among the resulting benefits	
yield locally produced resources (food, fiber, and water)	

Source: Rouse and Bunster-Ossa 2013, pp. 12–13. Published by the American Planning Association, this report cites studies documenting benefits green infrastructure can provide.

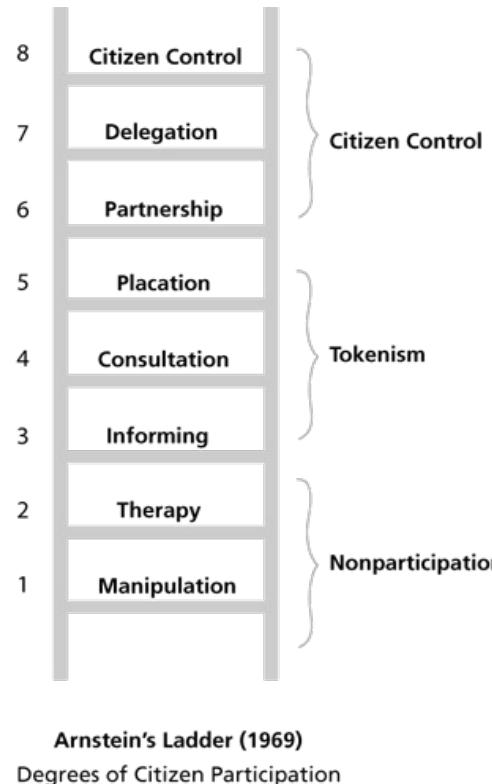


- Rui, Jin, and Frank Othengrafen. 2023. "Examining the Role of Innovative Streets in Enhancing Urban Mobility and Livability for Sustainable Urban Transition: A Review" *Sustainability* 15, no. 7: 5709. <https://doi.org/10.3390/su15075709>

DIMENZIJE OTPORNOSTI I ODRŽIVA MOBILNOST

- klimatske promjene, ovisnost o turizmu kao dominantnoj gospodarskoj djelatnosti u RH i njegova izrazita sezonalnost (2-3 mjeseca u godini) dovode do niza problema za sve urbane sredine koji izravno utječu na zadovoljstvo i kvalitetu života (posebno u Jadranskoj Hrvatskoj):
 - problemi zagađenja bukom, otpadom i dr. te ukupni ekološki problemi (nasipavanja mora, nautičkog turizma...) i prirodnih/ljudski izazvanih katastrofa (požari itd.)
 - problemi nedostatka zelene infrastrukture
 - problemi infrastrukturne preopterećenosti i neadekvatnog održavanja
 - problemi prometnog preopterećenja prostora (u mirovanju i kretanju)
 - problemi privatizacije i komercijalizacije javnog prostora
 - problemi javnog dobra – plaže, šetnice i dr.
 - REZULTATI ANKETNIH ISTRAŽIVANJA UKAZUJU DA SU STANOVNICI SVJESNI I ZNAJU ARTIKULIRATI NAVEDENE PROBLEME, UKAZATI NA PRIORITETE PROMJENA U PROSTORU KOJE SU NUŽNE (primjer DU)
-

PARTICIPIJAJA STANOVNIKA U PROCESIMA PROSTORNOG PLANIRANJA I RAZVOJA GRADOVA



PARTICIPACIJA GRAĐANA U DONOŠENJU ODLUKA O PROSTORU

- institut **javne rasprave** jedini je zakonski oblik participacije javnosti u RH - **jednosmjerna** i zapravo se svodi na **informiranje, a ne zajedničko odlučivanje**
 - institucionalana (lokalna samouprava - mjesni odbori...) ili vaninstitucionalna (aktivnosti udruga građana...)
 - e-participacija (*smart city* - u EU čak 75% gradova komunicira s građanima putem društvenih mreža)
 - *top-down* ili *bottom-up*; “unilateral or collaborative public participation”
 - **participacija je proces utemeljen na povjerenju i suradnji** - proces koji se mora planirati i provoditi u skladu s razinom plana, mjerilom i vrstom urbane intervencije (u različitim fazama na različite načine, ali kontinuirano)
-

-
- **važna uloga stručnjaka je** (definiranje i) **zastupanje javnog interesa** u procesima donošenja odluka i prostornih promjena
 - javno predstavljanje rezultata studija
 - suradnja s građanima u procesu planiranja prostora i odlučivanja o prostornim promjenama
 - **informiranje i implementiranje “lokalnog znanja”** u planove i programe transformacije te u samu implementaciju promjena u određeni prostor
 - urbano planiranje kao sredstvo, način redistribucije “pravde” – pravda je redistributivna (P. Marcuse)
 - “pravedno planiranje” – kao sredstvo i cilj; “restrukturiranje urbanog planiranja” (Soja); planiranje grada i odlučivanje moraju biti socijalno osjetljivi
 - **participacija građana ne može biti svedena samo na javnu raspravu nego mora biti kolaborativni proces u planiranju i provedbi odluka – prilagođena svakoj fazi!**
-

DUBROVNIK

- OPIS PROCESA PARTICIPACIJE u procesu izrade sveobuhvatnih izmjena prostornog plana uređenja i generalnog urbanističkog plana grada Dubrovnika (2022./2023.) <https://www.dubrovnik.hr/vijesti/prvi-put-u-hrvatskoj-gradjani-kroz-fokus-grupe-ukljeceni-u-izradu-gup-a-i-ppu-a-16805>
- Izrada sociološka studije uključuje dvije osnovne faze:
 - kabinetski rad, odnosno sociološku analizu **relevantnih dostupnih podataka, relevantnih dokumenata i stručnih studija**
 - terenski rad, participacija građana za koju je izrađen **plan participativnih aktivnosti**:
 1. fokus grupa sa stručnjacima – nezavisni stručnjaci iz relevantnih područja (jedina održana u Zagrebu)
 2. fokus grupa sa stručnjacima – lokalni stručnjaci iz relevantnih područja (UNIDU i drugi)
 3. fokus grupa s lokalnom i mjesnom samoupravom – mjesni odbori
 4. fokus grupa s lokalnom i mjesnom samoupravom – gradski kotari Grada Dubrovnika
 5. fokus grupa s udrugama civilnog društva
 6. ekspertni intervju sa stručnjacima o specifičnim temama (GUP i PPUG)
 7. anketno istraživanje za zainteresiranu lokalnu javnost: **Anketno istraživanje u svrhu participacije u pripremi sveobuhvatnih izmjena i dopuna prostorno planske dokumentacije (GUP i PPU) Grada Dubrovnika**.
<https://forms.gle/Z8LAx3znGTB2gwCc7> (N=283)

PRIMJERI OTVORENIH ODGOVORA IZ ANKETE

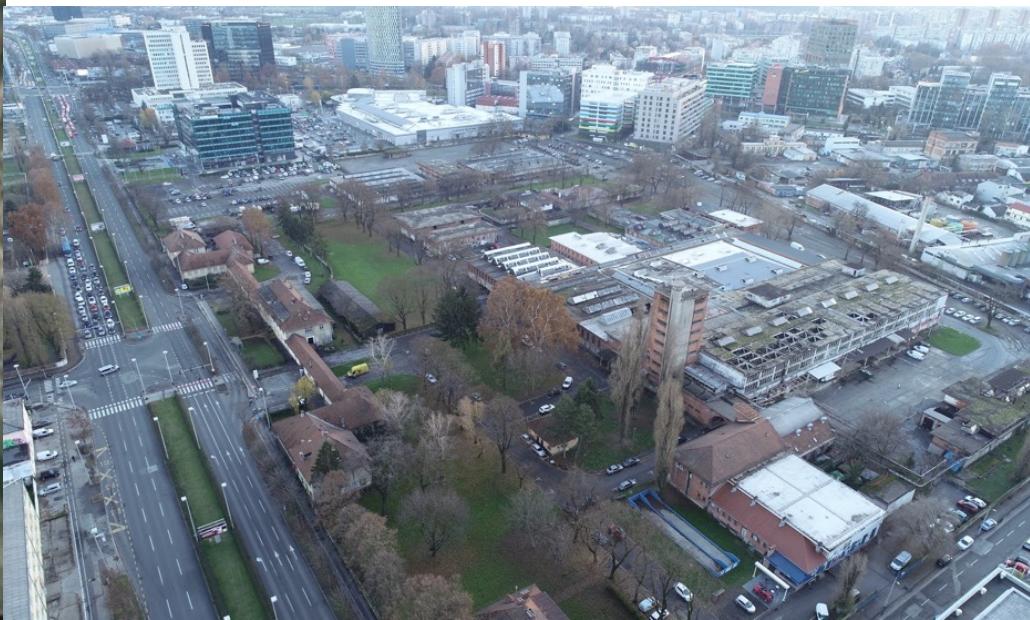
- Proširio bih dio o prometnoj infrastrukturi posebnom kategorijom prometa u mirovanju (parkinga) - naime, umjesto da se potiču uređenja i izgradnja garaža i da svaki kotar može aute koji se ne voze ukloniti s ulica, brojne su garaže postale apartmani i dobine uvjete, a ogromne privatne površine postaju vanjski komercijalni parkinzi što je nevjerojatno u Gradu s tolikom cijenom građevinskog zemljišta.
 - Gradu fali parkinga u sklopu gradske parking karte (privatni parkinzi jako visokih cijena građanima nisu rješenje)
 - Prometna povezanost sa susjednim općinama, pogotovo zračnom lukom
 - općenito nedostaje parkinga za brodice obzirom na njihov broj
 - pješačke (i biciklističke) staze: 0
 - U prometu su pješaci na mnogim mjestima prisiljeni kretati se cestom, ima divljih odlagališta otpada, plaže su hotelske i teško dostupne
-

-
- Tri posljednja odgovora sam zaokružio -loše -, jer svjest o globalnom zatopljenju izaziva još uvijek podsmjeh. Buka klima uređaja i topli zrak koji pušu smanjuju kvalitetu života. Godišnje se dogodi 1-2 bujučne poplave - velike štete - nitko ništa! S druge strane ne ulaze se, u prikupljanje tih istih voda za navodnjavanje u sušnom periodu. Čudno ako znamo za ogromne (za lokalni krajolik) poljoprivredne površine u rijeci dubrovačkoj koje bi mogle biti ponuđene DIY vrtlarima uz malo investiranja uz obostranu korist. Iako je napravljena kanalizacija uz rijeku izgleda da je spajanje na nju proizvoljno (!?) - rijeka je i dalje zagadžena - kako to? kako to? kako to?. Za poć se okupati treba sjesti u auto. Djeca nam se kupaju na bazenu u ACI-ju. Izrazito sam nesiguran pri kupanju da ne dobijem neku bolest - iz iskustva govorim. Što se tiče otpada nerazumijem i kritiziram neuspjeh Grada u modernizaciji prikupljanja i selektiranja otpada. Toliko radionica, reklama, slikovnica i još koje čega, rezultata nigdje!?
-



ZAGREB

SOCIOLOŠKA STUDIJA
ZA GRADSKI PROJEKT
ZAGREPČANKE U
HEINZELOVOJ ULICI



1. *KONCEPTUAL NI OKVIR SOCIOLÓŠKE ANALIZE – PREGLED LITERATURE*

Iako neupitna kao dio povijesti grada, **industrijska baština** u Hrvatskoj pa tako i u Zagrebu nikada nije dočivjela adekvatnu valorizaciju, a struka je u novije vrijeme počela jasnije upozoravati na njenu vrijednost, ali sve je to nedovoljno i često prekasno s obzirom na devastaciju koja se događa već preko 30 godina. Riječima Zrinke Marenić Barišić: „Zagrebačku industrijsku baštinu koja je većinom izgubila svoju primarnu, proizvodnu funkciju obilježava široka skala subbina, od devastacija i rušenja, do spontanih ili promišljenih obnova.

„U sklopu Gradske klaonice i stočne tržnice u Heinzelovoj ulici 66 proizvodnja je obustavljena 2000. godine. Taj napušteni sklop heterogenog karaktera izведен je u jugoistočnoj periferiji grada, koja je planski predviđena za industrijsku zonu Zagreba početkom 20. stoljeća. Smješten je južno od željezničke pruge, na velikoj parceli koja se proteže gotovo u cijelosti između dva kanalizirana potoka, Laščiščaka i Medveščaka, koji su trasirali današnju Heinzelovu ulicu i Radničku cestu.“ (Marenić Barišić)



**PROSTORNA ANALIZA ZAGREPČANKA
ZGRADE - ZAŠTITA**

22

GRAD ZAGREB
GRADSKI URED ZA STRATEGIJSKO PLANIRANJE I RAZVOJ GRADA
Kolovoz 2020.

Građevni fond spomeničke vrijednosti

Izvorna građevna supstanca s visokim stupnjem očuvanosti povijesne strukture

- 1 UPRAVA I LABORATORIJ
- 2 KLAONIČKA HALA ZA KRUPNU STOKU
- 3 RADNIČKE PRAONICE, GARDEROBE I AMBULANTA
- 4 KLAONIČKA HALA ZA TELAD, SITNU STOKU I SVINJE
- 5 TRIHINOSKOPIJA
- 6 TRŽNA HALA ZA MESO
- 7 HLADIONA, SMRZAVAONA, EKSPORTNA HLADIONA
- 8 CRIJEVARNICA ZA KRUPNU STOKU
- 13 KLAONIČKA STAJA ZA KRUPNU STOKU
- 14 VODOTORANJ
- 15 LEDANA
- 16 KOTLOVница, STROJARNICA, SPREMIŠTE, RADIONICA, ITD.
- 20 KLAONIČKA RESTAURACIJA
- 21 UREDSKE PROSTORIJE

MJERE ZAŠTITE:

- restitucija i sanacija izvornog građevnog korpusa, prostornih, konstruktivnih, graditeljskih i oblikovnih svojstava

Građevna supstanca bez osobitih vrijednosti

Izvorna građevna supstanca i uređaji s djelomično očuvanom obodom i nosivom strukturom, izvan konteksta

- 10 CRIJEVARNICA ZA SITNU STOKU
- 11 DVORANA ZA KOŽE I CIŠĆENJE
- 12 SPREMница I TRIJEM ZA RASPREZANJE
- 17 KLAONICA ZA ZARAŽENU STOKU
- 18 KLAONICA ZA KONJE
- 19 STANOVNI ZA VETERINARE
- 22 JAVNA MESNICA
- 23 SPREMIŠTE GNOJA
- 24 NUŽNIK
- 25 TRŽNA HALA ZA KRUPNU STOKU
- 26 STAJA ZA TOV KRUPNE STOKE
- 27 TRŽNA HALA ZA SVINJE I SITNU STOKU
- 28 PROSTOR ZA ISTOVAR STOKE - DIO
- 29 NUŽNIK

MJERE ZAŠTITE:

- rekonstrukcija ili mogućnost uklanjanja objekata uz obvezu izrade detaljnog arhitektonskog snimka

Naknadne gradnje i pregradnje

- 8 OTPREMNA HALA
30 - 36 POMOĆNI OBJEKTI

MJERE ZAŠTITE:

- obvezno uklanjanje

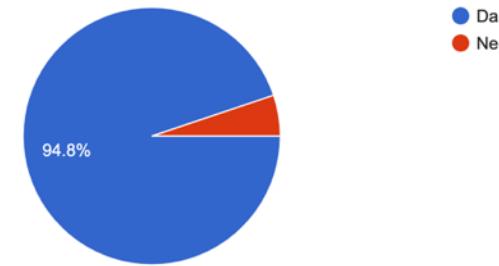
Izvor: Z-1534, Zaštićeno kulturno dobro, Kulturnopovijesna cjelina, Rješenje Ministarstva kulture, UP-I-612-08/02-01/710, URBROJ: 532-10-1/8(JB)-04-2, Zagreb, 24. svibnja 2004.

DOSTUPNOST PROSTORA I SIGURNOST U PROMETU

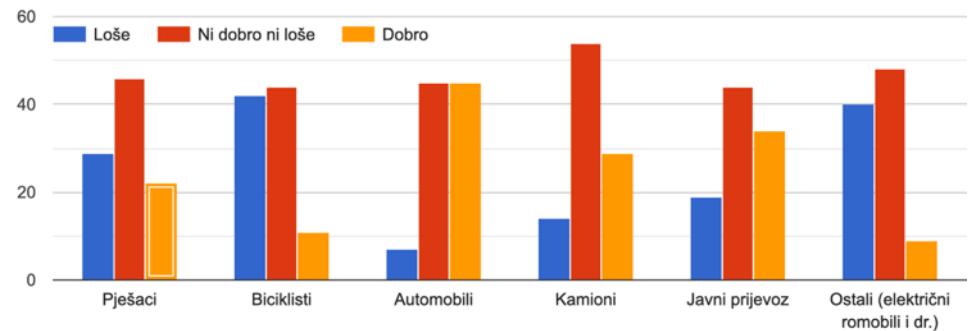
- U skladu s prethodnim podacima ispitanici smatraju kako prostor Zagrepčanke treba biti otvoren i dostupan svima.
- Problemi na koje su ukazali ispitanici odnose se na (ne)sigurnost u prometu za bicikliste, vozače električnih skutera/romobila i sl. te pješake.
- Posebno nesigurne su sve ranjive skupine sudionika u prometu (djeca, osobe s invaliditetom ili teškoćama u kretanju) što je nu[□] no smanjiti na najni[□] u moguću mjeru.

Treba li prostor Zagrepčanke u Heinzelovoj ulici biti svakodnevno dostupan svima i otvoren s više strana (osim trenutnog glavnog ulaza)?

97 responses

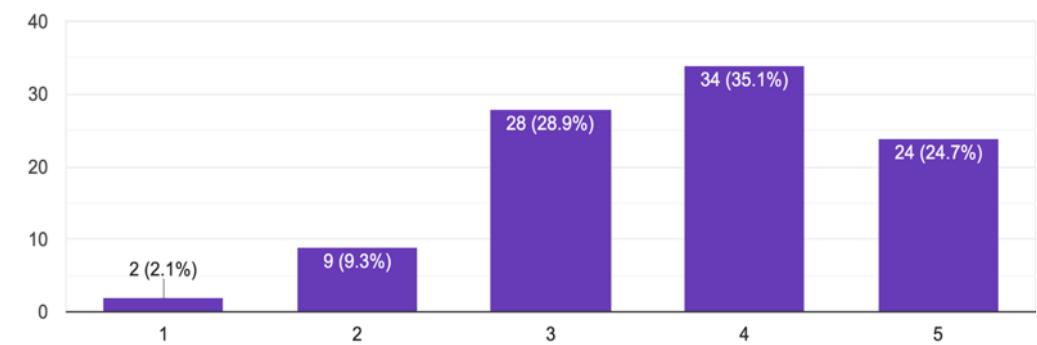


Kako procjenjujete sigurnost za svaku od navedenih kategorija sudionika u prometu u Heinzelovoj i okolnim ulicama?



- Preintenzivnim prometom za koji kvart nije građen, niti predviđen, i sukladno tome zagađenošću i prljavštinom prostora i zraka.
- Sumanuta preizgradivost prostora donijela je osjetno smanjenu kvalitetu života, poteskoće s kretanjem na području MO i teško podnošljive gume.
- Promet je užasan, zagađenje bukom sa Slavonske, DRUČeve i Vukovarske je ogromno. Stabla, koja su djelomično vraćena pomažu ali treba razmisliti i o prometnicama, te kako povećati zelenilo kojeg nikada dosta.
- Ne osjećam se sigurno

U kolikoj mjeri prema Vašem mišljenju sadašnja organizacija prometa na prethodno navedenom području ugrožava sigurnost najranjivijih sudionika ... s invaliditetom ili teškoćama u kretanju i drugi)?
97 responses



Zelenilo! U ovom gradu postoji samo (pre)izgradnja, nema naznaka urbanizma ili smislenog razvoja.

Kulturni sadržaji, javni i društveni sadržaji. Tim su dijelom grada prevladale privatne tvrtke i zgrade, uz solidnu ponudu svakodnevnih sadržaja poput trgovina, međutim nedostaje javno dostupnih sadržaja i kulturnih programa. Za takve sadržaje potrebno je otići u centar. A posebice sada, kada centar grada gubi na važnosti i privlačnosti, ključno je uspostaviti nova kulturna središta na rubu centra grada.

Prostor Zagrepčanke treba imati naglasak na rekreaciju, sport, kulturne i edukativne sadržaje.

Domovi zdravlja su ili daleko, ili su neadekvatni (premalen i invalidima teško dostupan prostor), kultura se svodi na Močvaru i Pogon Jedinstvo, super da imamo barem to.

U Heinzelovoj ulici omogućiti što prije izgradnju tramvajskog prometa.

Spasiti zeleni prostor i objekte preuređiti jer je to jedini prostor na Trnju za kulturne sadržaje.

Sadržaje na otvorenom za sve generacije.

(sve citati iz anekte)

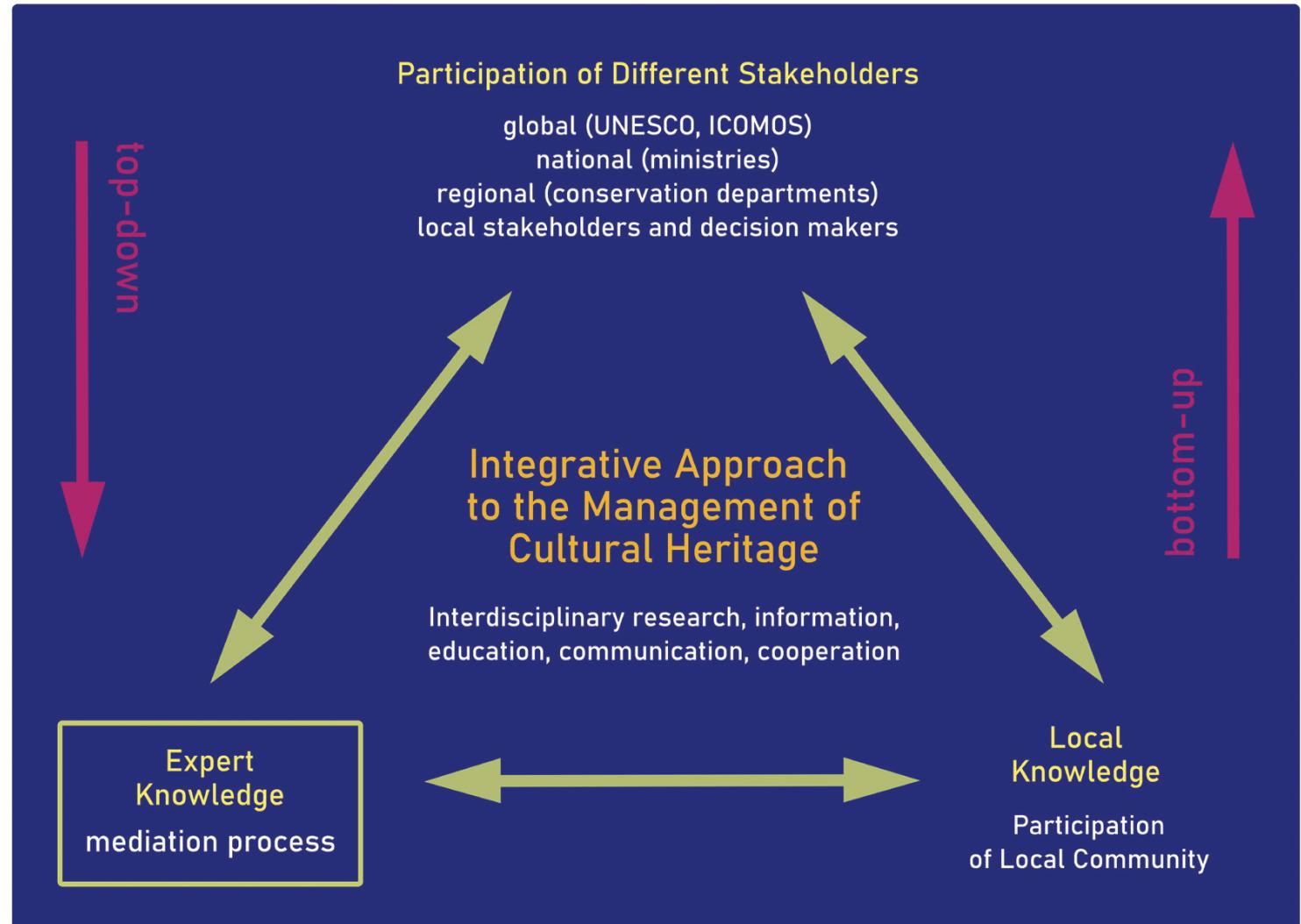
ZAKLJUČNO

- **zelena infrastruktura, promet i javni prostor izravno su povezani s kvalitetom života i zadovoljstvom građana** – posebice zelenilo, rekreacijske i sportske zone i sadržaji, parkovi i dr.
 - **održiva mobilnost i inovativna, fleksibilna rješenja koja podržavaju promjene svakodnevnih praksi i životnih stilova građana** (korištenje javnog prijevoza, bicikla i dr. naizmjence, bez forsiranja samo jednog rješenja)
 - **istraživanje stavova građana i njihova implementacija** u planove i urbane transformacije u malom i velikom mjerilu (građani kao stvarni akteri u urbanističkim planovima i intervencijama/promjenama sadržaja i struktura u gradu u kojem obitavaju što je važno za kvalitetu života)
 - primjena socioloških spoznaja i istraživačkih metoda **u procesu participacije građana** u odlučivanju o prostoru – povećava zadovoljstvo i osjećaj uključenosti građana, rješava njihove probleme i omogućuje stručnjacima uvid u načine provedbe određenih rješenja koja su najkorisnija za konkretnu zajednicu i prostor
-

PARTICIPATIVE MODELS OF THE VALORIZATION OF CULTURAL HERITAGE. EXAMPLE OF THE ISLAND OF RAB (CROATIA)

JANA VUKIĆ, IVOR KRAJEC

IZVOR:
HORTUS ARTIUM
MEDIEVALIUM, 28 (2022), 305-
315



*Fig. 7. Graphic representation of the proposed participative model of heritage valorization.
Authors: J. Vukić, I. Kranjec.*

PRIMJERI SOCIOLOŠKIH STUDIJA KOJE UKLJUČUJU PRIMJENU RAZLIČITIH METODA PARTICIPACIJE GRAĐANA:

✓ ZAGREB

- Vukić, Jana [Gradski projekt CIGLANA ČRNOMEREC - SOCIOLOŠKA STUDIJA](https://www.bib.irb.hr/1236554). Zagreb: Urbanistica d.o.o., 2022 (<https://www.bib.irb.hr/1236554>)
- Vukić, Jana [Gradski projekt Zagrepčanka u Heinzelovoj ulici. Sociološka studija](https://www.bib.irb.hr/1174538). Zagreb: Grad Zagreb, 2021 (<https://www.bib.irb.hr/1174538>)
- Vukić, Jana [Gradski projekt Prostor središta Trešnjevke - sociološka studija](https://www.bib.irb.hr/1118775). Zagreb: Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada Zagreba, 2020 (<https://www.bib.irb.hr/1118775>)

✓ DUBROVNIK:

- Klempić Bogadi, Sanja; Vukić, Jana; Čaldařović, Ognjen [Život u povijesnoj jezgri Dubrovnika : sociološko- demografska studija](https://www.bib.irb.hr/946940). Dubrovnik: Zavod za obnovu Dubrovnika, 2018 (<https://www.bib.irb.hr/946940>)
 - Čaldařović, Ognjen; Vukić, Jana; Klempić Bogadi, Sanja et al. [PLAN UPRAVLJANJA SVJETSKIM DOBROM UNESCO-A „STARIM GRADOM DUBROVNIKOM“](https://zod.hr/plan-upravljanja/), 2021. (<https://zod.hr/plan-upravljanja/>)
 - <https://www.dubrovnik.hr/upravni-odjeli/upravni-odjel-za-urbanizam-prostorno-planiranje-i-zastitu-okolisa/ppu-gup-participacija>
 - <https://www.dubrovnik.hr/vijesti/prvi-put-u-hrvatskoj-gradjani-kroz-fokus-grupe-uključeni-u-izradu-gup-a-i-ppu-a-16805>
-

LITERATURA I IZVORI – PREPORUKA:

- Vukić, Jana; Kranjec, Ivor [Participative Models of the Valorization of Cultural Heritage. Example of the Island of Rab \(Croatia\)](#) // *Hortus artium medievalium*, **28** (2022)
 - Zlatar Gamberožić, Jelena; Ursić, Sara; Vukić, Jana [Socio-prostorni pristup definiranju i istraživanju otpornosti i održivosti](#) // *Socijalna ekologija*, **30** (2021), 3; 369-393
 - Vukić, Jana; Jukić, Tihomir; Čaldarović, Ognjen [Small scale urbanism and social sustainability - Interdisciplinary research of public space in Zagreb](#) // *Sociologija i prostor : časopis za istraživanje prostornoga i sociokulturnog razvoja*, **57** (2019)
 - Vukić, Jana [Participacija i prostor - perspektiva urbane sociologije](#), 2022. (podcast DAZ-a PREDNJI PLAN).https://www.youtube.com/watch?v=oU8vwKW_tv8
 - Zlatar Gamberožić, Jelena; Vukić, Jana; Ursić, Sara [Što građani očekuju od gradskih parkova - participacija i lokalne bottom-up inicijative](#) // *Parkovi za sve (Zagrebački parkovi - može li drugačije?)* Zagreb, Hrvatska, 2022. (<https://www.bib.irb.hr/pregled/profil/34168>)
 - Vukić, Jana [Društvene vrijednosti i prostorne strukture - možemo li \(stvoriti\) drugačije?](#) // *TURISTIČKI TIMEOUT – TRENUTAK ZA NOVI POGLED NA TURIZAM I PROSTOR* / Bašić, Nikola ; Poljanec Borić, Saša (ur.). Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU), 2022. (<https://www.bib.irb.hr/pregled/profil/34168>)
 - Vukić, Jana; Markota, Pia Helena; Rajčić, Lora; Nekić, Magdalena [Kulturni krajolik kao osnova \(kulturne\) održivosti i razvoja otoka Rab](#) // *10. ANATOMIJA OTOKA KLIMATSKE PROMJENE I OKOLIŠNE BUDUĆNOSTI OTOKA Lastovo*, 26. – 28. rujna 2022. / Blagaić Bergman, Marina (ur.). Zagreb: Udruga Anatomija otoka – centar za istraživanje i razvoj, Vis, 2022. (<https://www.bib.irb.hr/pregled/profil/34168>)
 - Vukić, Jana; Careva, Kristina; Lisac, Rene [Participacija građana u planiranju i uređivanju javnog prostora - bottom up pristup na primjeru grada Zagreba](#). Zagreb: Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2021 (<https://www.bib.irb.hr/pregled/profil/34168?page=2>)
 - Vukić, Jana [Participacija u prostornom planiranju i prostornim transformacijama](#) // *Arhitektonski fakultet, Katedra za urbanizam, prostorno planiranje i pejsažnu arhitekturu ; STUDIO III - Pejsažna arhitektura* Zagreb, Hrvatska, 2022. (pozvano predavanje, <https://www.bib.irb.hr/1233792>)
-

HVALA NA
PAŽNJI!!

